

Népesedéspolitikai — családi életre nevelés

Fontos kérdések a Vöröskereszt megyei szervezete vezetőségének ülésén

A Magyar Vöröskereszt Csongrád megyei szervezetének vezetőségi tagjai az 1973. évben végzett munkáról készített jelentést, és az 1974. évi munkatervet tárgyalták meg tegnap Szegeden, a Bartók Béla Művelődési Központban. A vezetőségi ülésen részt vett **Ortutay Zsuzsa**, a Magyar Vöröskereszt Országos Elnökségének alelnöke, **Pásztor Imre**, a külügyi osztály vezetőhelyettese, **Győri Imréné**, a Vöröskereszt megyei szervezetének titkára.

Dr. Rózsa József főorvosnak, a Vöröskereszt megyei szervezete elnökének az ülést megnyitó szavai után a résztvevők megtárgyalták és elfogadták az 1973. évi munkáról készült jelentést. Ezután az 1974. évi munkatervet vitatták meg, amely az egészségügyi törvény, az ifjúság és a nők helyzetével kapcsolatos népesedéspolitikai, valamint a Magyar Vöröskereszt IV. Kongresszusa határozatainak figyelembevételével készült.

A vitában legnagyobb hangsúlyt a család megőrzésének érdekében szükséges felvilágosító, nevelő munka kapott. Aggodalom-

mal szölköztek többen arról, hogy az ifjúság családi életre neveléséhez — főleg az iskolai oktatásban — sem a megfelelő módszert, sem a megfelelően képzett előadókat nem sikerült eddig biztosítani. Szóvá tették, hogy több ismeretterjesztő kiadványra és jobban megválogatott ismeretterjesztő filmre lenne szükség. Sűrűtették és módszereket javasoltak, különös tekintettel megyénk nagy kiterjedésű tanyavilágára, a tanyai lakosság egészséges életmódra nevelésére.

A verádó mozgalom kiszélesítésére, illetve az önkéntes verádó létszám megtartására, az anyagi ösztönzéshez nagyobb anyagi fedezetre lenne szükség. A verádás utáni „uzsonnaöbnt” már az árak alakulásához igazították, de a régi normaszegéseket hagyták meg, azoknak az apróbb ajándéktárgyaknak a megvásárlásához, amellyel időnként jutalmazták és elismerésben részesíthették az önkéntes verádókat. Elhangzott a növényvédőszeresek miatti egészségkárosodást megelőző elsősegélynyújtás-képzésre is indítvány. Elmondták a vezetőség tagjai, hogy a tanár-

képző főiskola hallgatóinak körében nagy érdeklődésre tartottak számot tavaly a családi életre neveléssel kapcsolatos előadások. Indokolt lenne ilyenek tartása az egyetemeken is.

Ortutay Zsuzsa tolmácsolta az országos központ üdvözlését és elismerését a Csongrád megyei vöröskeresztes szervezetekben dolgozóknak. Elismeréssel nyilatkozott az élénk vitáról, amelyben a munka tartalmi részével foglalkoztak. Kifejtette, hogy a családi életre nevelés — a népesedéspolitikai határozatokhoz kapcsolódó egyik legfontosabb feladat — egységes folyamat, ami a gyermek születésével kezdődik. Nemcsak a fiatalok, de a felnőttek oktatása is feladat. A családban az apa és az anya szerepének megváltozása a családi élet egészének megváltozását is jelenti. Ezért az új típusú család kialakításának elősegítéséhez kitűnő kezdeményezés a munkatervben szereplő és a megyében már tavaly is tartott „Ifjúsági konferenciája”, amelyen fiatal férfiak is részt vesznek.

A vezetőségi ülés Győri Imréné zárszavával ért véget.

A hallgatás ára

Szocialista társadalmunk rendje, törvénye folytán bíróság elé kerülnek azok a vállalatok, szervezetek, amelyek jogtalan nyereséget könyvelnek el az államtársadalmi érdek rovására. Most az Első Szegedi Vegyipari Szövetkezetet érte elmarasztalás: 1 millió 200 ezer forint gazdasági bírság megfizetésére kötelezték, mert volt elnöke — Kovács Jenő 43 éves, Szeged, Partizán utca 6. szám alatti lakos, aki háromévi jogerős börtönbüntetését tölti vesztegetés, üzérkedés, hűtlen kezelés és árdrágítás bűntette miatt — korrupt volt. Gazdálkodási módszereiről beszélgettem korábban a délutántól késő estig több szövetkezeti vezetővel. Most már mertek beszélni nyíltan, föltárták a tényeket. Elmondták, hogy volt elnökük csúnyán visszaélt gazdasági és társadalmi tiszttségével. Mindkettőt arra használta fel éveken át, hogy a legbrutálisabb eszközökkel, a népgazdasági érdekek rovására is, és mindenáron hajszolja szövetkezetek gyarapodását, s annak égisze alatt a saját magáét is. Amit bűncselekmény folytán a saját zsebébe tett, viszontlag kicsi összeg, s azt 20 ezer forint értékű vagyonelkobzással visszafizeti.

2.

Miért túrták mindezt a szövetkezet kommunistái? Pártszervezetük három tagú vezetőségének felállása ez volt: a titkár, egy jóhiszemű lakatos; a szövetkezet volt elnöke és egy osztályvezetője, akiről lapunkban korábban telekpekuláció kapcsán írtunk, s azóta már nincs a szövetkezetben. Kovács sokszor hangoztatta környezetében: „Párttitkáromból én csináltam valakit”. Ergo — gondolta —, akkor a zsebében is tarthatta. És a szövetkezet vezetősége meg a felügyelő bizottság? Tagjai akkor szölköztek meg először felszabadultán és szívük szerint, amikor Kovács Jenőt letartóztatták.

1.

Négymillió 243 ezer forint értékű folyamatos árdrágítás után azonban most nyögött a szövetkezet a gazdasági bírság súlya alatt. Törés következett be a gazdálkodásban, a műszaki és bérjellegű intézkedésekben, s jövőre vagy lesz osztítható nyereség a szövetkezet 360 tagjának, vagy nem. Minden attól függ, hogy miképpen tudnak kilépni a gazdasági és erkölcsi kátyúból, milyen eredményeket tudnak produkálni a szétszórt munkahelyű kollektívák a termelésben, s az új vezetőség mennyire tudja felébreszteni az eddig elaltatott szövetkezeti demokráciát.

Ezek után a közvélemény joggal megkérdendő: hol volt ebben a szövetkezetben a belső és a külső ellenőrzés, hogy az elnök kénsze-kedve szerint cselekedhetett? A válasz: mindenütt és sehol, azaz belül mindenki látott, de tanácsosabb volt hallgatni. Kifelé pedig porhintés, amelyről nem lehetett tisztán látni. Megtörtént, hogy amikor egy külső revizornő „nézegette” a megleveleket, Kovács kifejezte neki abbéli óhaját, hogy inkább a szövetkezet főkönyvelője ellen szedjen össze neki terhelő bizonyítékokat.

Az elnök körül sokan tudták, hogy jó, elfogadott terméket lerontatott. Ez ellen tiltakozott a gyártásért felelős részlegvezető. „Ha nem csinálod, tudod, hova kerülsz...” — rivált rá az elnök, aki a termeléstől a kulációt, az üzleti tárgyalástól az áruszállítástól kizárta a munkaköröket, amelyekből kirekesztette az adminisztrációt és szinte természetesen összekeverte a számszaki dolgokat is. Miért? Hogy ne lehessen kiigazítani semmiben, ne tudják követni a vargákanyarokban. Állítják róla ma is: törvényes intézkedésekben csak a kiskapukat kereste, hogy azokon átbújhasson kötelezettségek elől. Magánügyet a szövetkezeti érdek rangjára emelt.

kell most törödni azzal a kollektívával, amelyet zsákutcába vezetett, hitelét rontotta a partnerek előtt. A szövetkezet dolgozói csak most eszmélnek arra — amit lapunkban is annyiszor hangsúlyoztunk már és ezután sem fáradunk bele —, hogy az egyéni és a csoportérdek túlhajszolása, a pillanatnyi előnyök elfogadása előbb-utóbb megbosszulja magát. Nem lehet fenntartani törvénytelen állapotokat a gazdálkodásban, az irányításban, a vezetésben. A szövetkezeti demokrácia durva megsértését nem lett volna szabad eltűnni mégoly csillogó gazdasági eredményekért sem, amelyeket ebben a szövetkezetben kétségtelenül produkáltak. De hogyan? Törvénytelen eszközökkel is, amelyek fölött szemet hunyni annyi, mint lemondani a tisztességről, a törvényességről és a munkahelyi, szélesebb értelemben a szövetkezeti demokráciáról részben vagy egészen.

Az egyéni és a csoportérdek akkor ütközött itt össze először a társadalmi követelményekkel, amikor szemet hunytak afölött, hogy elfogadott termékek minőségét le lehet rontani, azokat régi áron értékesíteni és zsebre tenni az ebből eredő nyereséget. A volt elnöknek annyian voltak akaratlanul is szekértolói, amennyien konkrét tényeket tudtak vezetési módszereiről, gazdálkodási „elveiről”, de azokról hallgattak a kedvező előnyök reményében. Következésképpen ezek elfogadásával és elvárásával lemondtak legelőnyösebb jogaikról és kötelességükről, a nyílt, őszinte beszédéről, s ezzel magukban is elaltatták a felelősséget.

3.

Van ereje ennek a szövetkezetnek kilendülni a mélypontról, de ahhoz le kell vonni a tanulságokat és alapjaiban helyreállítani a szövetkezeti demokráciát, amellyel élni nemcsak jog, hanem kötelesség is. Csak ezek együtthatásában lehet tartós és gyümölcsöző a kollektív jövője is.

Elnöki tisztségéről Kovács Jenő lemondott az ellene indított büntetőeljárás alatt. Megtartotta szövetkezeti tagságát, a pártból azonban kilépett. A szövetkezetben bevezették, nem titok: ha büntetéséből feltételes szabadsághal kikerül, negyvenegynéhány évesen rokkant alapon szándékozik nyugdíjba kerülni.

Sorsát úgy igazítja majd, ahogy tudja. Annál többet

Lódi Ferenc

Újítások a kohó- és gépiparban

Kedden a Vasas székhatáiban tartották ágazati tanácskozásukat a kohó- és gépipar újítói és feltalálói. A tanácskozáson megjelent Herczeg Károly, a SZOT titkára, Méhes Lajos, a

Vas-, Fém- és Villamosipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára, dr. Olajos József, a Magyar Szabványügyi Hivatal elnöke, Tasnádi Emil, az Országos Találmányi Hivatal elnöke.

Gácsi Miklós kohó- és gépipari minisztériumi államtitkár, az újítómozgalom negyedszázados eredményeit méltatva elmondta, hogy a kohó- és gépipari vállalatok dolgozói az elmúlt 25 évben csaknem félmillió újítást és 2500 találmányt nyújtottak be, és ezek gazdasági eredménye 12 milliárd forint.

A továbbiakban rámutatott, hogy az 1972 novemberi központi bizottsági határozat nagy jelentőséget tulajdonított az újítási tevékenységnek. A Minisztertanács határozata értelmében a minisztériumoknak, így a Kohó- és Gépipari Minisztériumnak is fokozni kell a felügyelete alá tartozó vállalatok újítómozgalmának elvi irányító tevékenységét.

Olaj helyett földgáz

Az iparban és a villamos energia termelésében jó néhány kazán és technológiai fűtőberendezés kétféle tüzelőanyaggal, olajjal és földgázzal is működhet. Ez a rugalmas tüzelési átválthatóság nyújt most lehetőséget arra, hogy a magas világpiaci áron kínált olajból kevesebbet vásároljon a népgazdaság. A megtakarítás

másik feltételét az Országos Köölaj- és Gázipari Tröszt dolgozói teremtik meg a földgáztermelési előirányzat túlteljesítésével.

A tröszt elsősorban Algyónél új berendezések üzembe helyezésével, a korábbi kísérleti berendezések rekonstrukciójával növelte a termelést. (MTI)

Minden órában: 14 ezer sütemény

Automata gépsorok premierje a sütőipari vállalatnál

Befejezték az üzemi próbákat, s tegnap felavatták a Szegedi Sütőipari Vállalat Kenyérgyári úti üzemében azt a két kifli- és zsemlegyártó automata gépsort, amelyet az üzem rekonstrukciója keretében vásároltak az osztrák Prohaszka-cégtől. Az avatóünnepség keretében tegnap délelőtt a városi tanács épületében dr. Nyírádi Lászlóné főmérnök, F. Prohaszka mérnök, valamint Pintér József tudományos munkatárs ismertette a gépsorok működését.

Délután a meghívott vendégeknek — köztük 43 sütőipari vállalat vezetőinek — mutatták be működés közben a két automata gépsort. A teljes rekonstrukció 23 millió forint költséggel valósult meg, amelyet Szeged város tanácsa biztosított fejlesztési alapjából. A zsemle- és kifligyártó automata két kemencével közel 16 millió forintba került, másfél millió forintért tartalékalkatrészt vásároltak hozzá, a laborfelszerelésre 100 ezer forintot fordítottak, és 8 szállítóautót vásároltak.

Az új üzemcsarnok kiépítésére, építésére 1 millió 300 ezer forintot fordítottak. Mi a jelentősége ennek a két okos, szellemes süteménygyártó automatának? A vállalat számára óriási — s azért mondjuk először ezt, mert innét kiindulva értjük meg, hogy a vásárlók, fogyasztók érdekeit miként szolgálja. Az utóbbi években nagy gondot okozott a vállalatnak, hogy kevés volt a szakmunkás, elavultak a berendezések, a vállalat szembem némasztott követelményben pedig nőttek. Hasonló módon megoldani aligha lehetett a zavartalan ellátást. A régi technológiával, évenként 13 munkás készített zsemlet, 14 pedig kiflit: most a két új automata mellett 3 „zsemlefelelős” szakmunkás dolgozik a kifliket pedig ötven készítik, ve-

Ács S. Sándor felvétele

A kiflisereg útban a kemence felé

lők dolgozik minden műszakban 1—1 ügyeletes zsemlelő. A két gép óránként 14 ezer darab süteményt ont a szállítószalagra, 7 ezer zsemlet, 7 ezer kiflit. A város igénye jelenleg naponta 70—80 ezer darab kifli és 20—30 ezer darab zsemle, de ezenkívül még naponta mintegy 35 ezer zsemlet zsemlemorzsá alapanyagának gyártásának, és a gépsor kemencéjét kézitöltéssel zsúrkenyér, zsemlelepő, büfékenyér és búzacipő sütésére is használják. A tésztát két magyar gyártmányú, zártrendszerű dagasztógép készíti az automata gépsor számára. A termékek szépek, a minőség egyenletes.

Megoldódott a szakmunkásgond, jó munkakörülmények között, 44 óras munkahéttel dolgoznak a munkások az automata gépsorok mellett.

És ha valaki reggel 6-kor

mégsem kap még péksüteményt a boltban? Ugyan kinek tegyen szemrehányást?

A vállalat 293 helyre — boltokba, büfékbe, kórházakba — szállítja az árut. Igaz, már reggel 4-kor is indulhatnának a termékekkel, de a boltok mind egyszerre, nyitásra kéri a süteményt, se később, se előbb. Az „előbb” miatt állunk meg egy szóra. A KÖJÁL természetesen nem engedi, hogy megfelelő tárolás híján a boltok előtt, az utcán álljon rekeszekben a sütemény hajnalonta. A boltok pedig nem hívnak be nyitást előtt eladót, aki az árut időben átvegye. A sütőipari vállalat pedig képtelen egyszerre 293-felé indítani kocsit — s még ha a fuvarutakat legokosabban szervezik is, néhány bolt később kap árut.

De erről a gépsor természetesen nem tehet.

Szöke Mária